



Határozatok Tára

C-27/25. és C-356/25. sz. egyesített ügyek

SU és társai

kontra

An Coimisiún Pleanála és társai

(a Court of Appeal [Írország] és a High Court [Írország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek)

A Bíróság ítélete (negyedik tanács), 2026. július 16.

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – 92/43/EGK irányelv – 2009/147/EGK irányelv – A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme – Különleges védelmi területek – Olyan terv vagy projekt megfelelő vizsgálata, amely a védett területtel kapcsolatos természetvédelmi célkitűzésekre tekintettel valószínűleg jelentős hatással lesz e területre – Előzetes értékelés – A különleges védelmi területre jellemző természetvédelmi célkitűzések meghatározásának hiánya”

1. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések – Elfogadhatóság – Feltételek – A jogvita tényállásával vagy tárgyával összefüggő kérdések – Teljesült feltétel – Az alapeljárásbeli kereset megállapítási jellege – Hatás hiánya (EUMSZ 267. cikk)*

(lásd: 29–37. pont)

2. *Környezet – 92/43 irányelv – 2009/147 irányelv – A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme – Különleges természetmegőrzési területek – A tagállamok kötelezettségei – Valamely terv vagy projekt természeti területre gyakorolt hatásainak megfelelő vizsgálata – Az érintett területre jellemző természetvédelmi célkitűzések fényében történő vizsgálat – Valamely különleges védelmi terület tekintetében meghatározott jellemző természetvédelmi célkitűzések hiánya – Következmény – Valamely terv vagy projekt e területre gyakorolt hatásainak a nemzeti hatóságok általi megfelelő vizsgálatának lehetetlensége (92/43 tanácsi irányelv, 6. cikk, (3) bekezdés)*

(lásd: 38–75., 84. pont és a rendelkező rész)

3. *Környezet – 92/43 irányelv – 2009/147 irányelv – A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme – Különleges természetmegőrzési területek –*

A tagállamok kötelezettségei – Valamely terv vagy projekt természeti területre gyakorolt hatásainak megfelelő vizsgálata – Annak előzetes értékelése, hogy szükséges-e megvizsgálni valamely terv vagy projekt különleges védelmi területre gyakorolt hatásait – Az e terület tekintetében meghatározott jellemző természetvédelmi célkitűzések hiánya – Következmények – Annak értékelésére gyakorolt hatás hiánya, hogy az érintett terv vagy projekt kapcsolódik-e vagy nélkülözhetetlen-e az érintett terület kezeléséhez – A terv vagy projekt által esetlegesen érintett földrajzi területen található védett területekre gyakorolt jelentős hatás valószínűsége nemzeti hatóságok általi megfelelő értékelésének lehetetlensége (92/43 tanácsi irányelv, 6. cikk, (3) bekezdés)

(lásd: 76–84. pont és a rendelkező rész)

4. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések – Értelmezés – Az értelmező ítéletek időbeli hatálya – Visszaható hatály – A Bíróság általi korlátozás – Feltételek – Súlyos zavarok kockázata – Nem teljesített feltétel (EUMSZ 267. cikk)*

(lásd: 85–90. pont)

Összefoglalás

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapján eljáró Bíróság azt vizsgálja, hogy a nemzeti hatóságok érvényesen végezhetnek-e megfelelő vizsgálatot valamely terv vagy projekt által egy Natura 2000 területre gyakorolt hatásokra vonatkozóan, vagy elvégezhetik-e az élőhelyvédelmi irányelv¹ értelmében vett előzetes értékelést, ha e területre vonatkozóan még nem határoztak meg konkrét természetvédelmi célkitűzéseket.

2022. szeptember 28-i és 2023. november 8-i határozataival az An Coimisiún Pleanála (területrendezési hivatal, Írország; a továbbiakban: Hivatal) építési engedélyeket adott a madárvédelmi irányelv² alapján különleges védelmi területként (a továbbiakban: KVT) kijelölt Blackwater Callows közelében található szélerőműparkok módosítására és fejlesztésére irányuló projektre.

E határozatok elfogadásának időpontjában Írország még nem határozott meg a Blackwater Callows-i KVT-re vonatkozó jellemző védelmi célkitűzéseket.

Mivel e két határozat jogszerűségét bíróság előtt vitatták, az eljáró írásbeli bíróságok³ azt kérdezik a Bíróságtól, hogy az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az érintett KVT-re jellemző természetvédelmi célkitűzések hiányában a nemzeti hatóság valamely terv vagy projekt engedélyezése iránti kérelem vizsgálata során érvényesen elvégezheti e terv vagy projekt e KVT épségére gyakorolt hatásainak előzetes értékelését és/vagy megfelelő vizsgálatát.

¹ A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet 102. o.; a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv).

² A vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.; a továbbiakban: madárvédelmi irányelv).

³ A C-27/25. sz. ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) terjesztette elő. A C-356/25. sz. ügyben a kérdést előterjesztő bíróság a High Court (felsőbíróság, Írország).

A Bíróság álláspontja

Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének első mondata értelmében, figyelembe véve a védett természeti terület megőrzésével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy projekt hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen az említett természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy projekt részeként valószínűleg jelentős hatással lesz ugyanezen területre.

Így az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének világos és egyértelmű szövegéből kitűnik, hogy a megfelelő vizsgálatot az érintett területre jellemző természetvédelmi célkitűzések alátámasztása érdekében kell elvégezni. Következésképpen az ilyen vizsgálat nem végezhető el érvényesen e célkitűzések meghatározásának hiányában.

Ezt az értelmezést megerősíti az a szabályozási összefüggés, amelybe e rendelkezés illeszkedik.

Egyrészt a megfelelő vizsgálat elvégzésének követelménye a védett terület megőrzésével kapcsolatos célkitűzésekre tekintettel nem pusztán formális. Ennek hiányában az ilyen vizsgálat nem felelne meg az ítélkezési gyakorlat által támasztott követelményeknek, amelyek szerint az nem lehet hiányos, továbbá olyan teljes, pontos és végleges megállapításokat és következtetéseket kell tartalmaznia, amelyek minden észszerű tudományos kételyt eloszlatnak az érintett védett természeti területen tervezett munkálatok hatásait illetően.

Másrészt az előzetesen megállapított és az egyes védett területekre jellemző természetmegőrzési célkitűzések meghatározása a vizsgálati eljárás végrehajtásának előzetes és elengedhetetlen szakaszát képezi.

Az ezen irányelv 6. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségek ugyanis a KVT-kre attól kezdve alkalmazandók, hogy azokat a tagállamok a madárvédelmi irányelv alapján ekként minősítették.

Továbbá a Bíróság emlékeztet az ezen irányelv által követett célkitűzésekre, amely irányelv az I. és II. mellékletében szereplő valamennyi faj és élőhelytípus kedvező védeltségi állapotának biztosítására irányul.

Márpedig az ezen általános célkitűzést az érintett terület vonatkozásában konkretizáló természetvédelmi célkitűzések hiányában a megfelelő vizsgálat nem kellően pontos és teljes körű alapon nyugszik, aminek következtében nő az érintett természeti terület épségét hátrányosan befolyásoló tervek vagy projektek engedélyezésének kockázata.

A Bíróság megállapítja, hogy az érintett KVT-re jellemző természetvédelmi célkitűzések előzetes elfogadásának hiányában a nemzeti hatóság nem végezheti el érvényesen valamely terv vagy projekt e terület épségére gyakorolt hatásainak megfelelő vizsgálatát.

A valamely terv vagy projekt valamely védett területre gyakorolt környezeti hatásai előzetes vizsgálatának szakaszát illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy az ilyen terv vagy projekt hatásai megfelelő vizsgálatának követelménye a következő két együttes feltételtől függ: a szóban forgó terv vagy projekt nem kapcsolódik az érintett természeti terület kezeléséhez, illetve nem szükséges ahhoz, és jelentős hatást gyakorolhat arra.

Az előzetes értékelési szakasz célja annak megállapítása, hogy e feltételek teljesülnek-e.

Az első feltételt illetően a Bíróság megállapítja, hogy a védett területre jellemző természetvédelmi célkitűzések elfogadása nem elengedhetetlen annak eldöntéséhez, hogy a szóban forgó terv vagy projekt közvetlenül kapcsolódik-e az érintett természeti terület kezeléséhez, vagy ahhoz szükséges-e.

Hasonlóképpen, a második feltétel vizsgálata céljából nem zárható ki, hogy a terv vagy projekt által esetlegesen érintett védett területeknek az egyes védett területekre jellemző természetvédelmi célkitűzések figyelembevétele nélküli azonosítása elvégezhető többek között akkor, ha azon földrajzi terület körülhatárolása, amelyre a terv vagy projekt hatással lehet, lehetővé teszi bizonyos védett területek érintettsége kockázatának kizárását az elővigyázatosság elve alapján olyan objektív kritériumok alapján, mint az ugyanazon terv vagy projekt és a védett természeti területek közötti távolság, valamint az, hogy léteznek-e valószínű hatások.

Ezzel szemben, ha a védett területek e földrajzi területen találhatók, azon valószínűség vagy kockázat értékelését, hogy az említett terv vagy projekt jelentős hatást gyakorol e területekre, az illetékes nemzeti hatóságok nem végezhetik el az említett területekre jellemző természetvédelmi célkitűzések figyelembevétele nélkül.